

„Jsem muž, nemám rád feminismus ani feministky.“ Tato slova by dnes stačila k vyvolání ostré polemiky, já se však přes propast času obracím k vám – ženy, které jste šly o velikonočním jitru ke hrobu. Za vašich dob byly ženy úplně na okraji společnosti. Nikdo je nebral vážně, nikdo s nimi doslova nepočítal (dokonce i počty účastníků historických událostí zahrnovaly pouze muže).

Ani evangelisté – opět muži – nebyli v tomto směru výjimkou. Zaobírali se především „mužskými“ záležitostmi a vaši trvalou přítomnost zaznamenávali pouze okrajově, dalo by se říci v poznámkách pod čarou, či spíše mezi řádky. Proto v evangeliích (a nejen v nich) vystupují především muži. S jedinou výjimkou, kterou můžeme sledovat právě ve velikonočních dnech.

Dochází k situaci, kdy se muži musejí spolehnout na svědectví vás, žen. Z jednoduchého důvodu: žádný mužský svědek se nenašel. Je opravdu ostudné, co se po Ježíšově smrti na kříži událo. Všichni učedníci – dokonce i ten jediný, který spolu s vámi vytrval na Golgotě – se ukryli do bezpečí a neodvažovali se vystrčit nos. Čekali, až se situace trochu zklidní, až se vše vrátí zpátky do normálu. Jako kdyby to – po všem Ježíšově působení – bylo možné! Jako muž zcela chápu jejich důvody a rozpoložení. Svou zbabělost nevnímali jako zradu. Naopak, sami se cítili být zrazeni svým Mistrem, do něhož vložili všechny naděje. Po celé tři roky se zaobírali představami nejrůznějších výsad a odměn. Nyní, po tvrdém střetu s realitou světa, byli nutně bezradní, frustrovaní a zmatení. Potřebovali se stáhnout z veřejného dění a vzpamatovat se. Podobně jako politici po utrpené volební porážce.

Něco takového vás vůbec nenapadlo. Ač jste rovněž byly naplněny žalem ze smrti milované-

ho Pána, nezaobíraly jste se myšlenkami na neradostnou budoucnost. Nedokázaly jste takticky vyčkávat, kam se události pohnou. Neuměly jste rázem zapomenout na přizeň srdcí, jež vás spojovala s Ježíšem. Nedbaly jste na perzekuce židovských starších ani římských vojáků a šly jste vykonat to, co bylo potřeba podle zákonů lidských i Božích. Šly jste posloužit alespoň mrtvému Ježíšovu tělu. Přestože vás muži s oblibou považují za málo racionální, je zřejmé, že jste i ve svém zármutku uvažovaly zcela logicky. Vzaly jste s sebou všechny potřebné masti a cestou uvažovaly, kdo vám odvalí kámen od hrobu. Naštěstí to nebylo třeba...

Nadešla chvíle, kdy i na vás padla bázeň. Nebály jste se na Golgotě, vojáků ani farizeů, ale teprve nyní, když jste narazily na prázdný hrob a promluvil k vám anděl. Ani zde však netrvalo dlouho, než se váš strach proměnil v radost – a službu. Rozběhly jste se do města a všem zvěstovaly onu úžasnou novinu. Opět jste musely čelit nepřijetí, nepochopení, výsměchu a ústrkům. Nezajímaly vás; vaše vnitřní radost to všechno neskonale převyšovala. Vy jste nepotřebovaly fyzické důkazy Ježíšova zmrtnýchvstání (jako apoštolové), vám zcela dostačovala jistota srdce.

Skláním se před vámi s hlubokou úctou a děkuji vám za zvěstování evangelia. V ryze mužském světě by zřejmě opravdu Ježíšovo působení skončilo smrtí na kříži. Díky vám se tak nestalo. Díky vám i za to, že jste svým neokázalým způsobem osvědčily všechny vlastnosti a schopnosti, které chybí nám mužům. Ty, jež jsou vaší výsadou a doménou. Ty, které určují vaši nesmírnou důstojnost a úlohu v tomto světě.

Podle knihy Pavla Obluka: *Milý Jidáš*

Římskokatolická farnost – děkanství Semily, Komenského nám. 125, 513 01

Děkan: R. D. Jaroslav Gajdošík, tel. 739 909 500

www.farnost.semily.net

Bohoslužby v Semilech se konají v děkanském kostele sv. Petra a Pavla (KO), v kapli sv. Zdislavy na faře (KA), ve filiálním kostele Umučení sv. Jana Křtitele na Kostofranku (KK), v domově důchodců (DD), v kapli sv. Antonína v Chuchelně (CH).

Farnost
sv. Petra a Pavla

Pořad bohoslužeb ve farnosti ve dnech 19. 7. – 1. 8. 2021

19. 7. Po – – –

20. 7. Út – – –

21. 7. St KA 08.00 za + Jaroslava Růtu

22. 7. Čt **Svátek sv. Marie Magdalény**
KA 08.00 za + Helenu

23. 7. Pá **Svátek sv. Brigity, řeholnice, patronky Evropy**
KA 18.00 za + Marii Magdalénu Novotnou, syna Jana a manželku

24. 7. So KA 18.00 za ++ rodiče Annu a Petra

25. 7. Ne **17. neděle v mezidobí**

KO 08.30 za ++ Annu a Františka Stránské a celý rod, za + tatínka a za ++ Marii a Zdeňka Stehlíkovy

26. 7. Po **Památka sv. Jáchyma a Anny, rodičů Panny Marie**

27. 7. Út KA 18.00 za odpuštění při rozvodu

28. 7. St KA 08.00 na úmysl

29. 7. Čt **Památka sv. Marty, Marie a Lazara**
KA 08.00 za + Miroslava Hrdinu a všechny ++ z té rodiny

30. 7. Pá KA 18.00 za + Františka

31. 7. So **Památka sv. Ignáce z Loyoly, kněze**
KA 18.00 za + Márii

1. 8. Ne **18. neděle v mezidobí**

KO 08.30 za + Marii Tomíčkovou a za ++ rodiče a sourozence

OTCOVÉ A MATKY – I. DÍL

Zatímco „nevěřící“ tátové v červnu slavili *Den otců*, v římskokatolické církvi proběhl svátek otců bez povšimnutí, protože si ho spojujeme s březnovým svátkem sv. Josefa. Většina společnosti si naopak v březnu připomíná *Mezinárodní den žen*, o kterém není pro změnu slyšet v české církvi. Přesto se i v ní něco mění.

V západních zemích se role žen v církvi skloňuje ve všech pádech. Hledají se způsoby, jak zabránit sexualizovanému násilí na ženách a jak využít dary, které ženy mají. V církvi domácí si prozatím velmi málo uvědomujeme, jak moc spolu podobná témata souvisejí. A jak výrazně je podmiňují představy, které máme o „správné“ úloze žen a mužů v různých oblastech života, počínaje výchovou dětí v rodině.

Společenský vývoj transformuje představy o tom, co znamená vychovávat. Od klasického patriarchálního otce jako vládce a hlavy rodiny se těžiště výchovy přesunuje k tématu péče. Také proto v katolické tradici znovu objevujeme Josefa jako pozorného a pečujícího rodiče. Přestože je tento rozměr Boha Otce velmi dobře viditelný např. v podobenství o milosrdném Otci, zdá se, že není nijak samozřejmé a snadné ho vědomě propojovat s realitou běžného života.

Péče a něha je v našich očích spojena především s mateřstvím a u otců nám přijde druhořadá. Jedním z důvodů je představa o mateřství, která je v české církvi výrazně dominantní. V katolické tradici se pro život ženy nabízí dva ideální modely – mateřství a panenství. Panenství je cesta duchovního povolání a řeholního života. Druhou možností je maximálně naplnit ideál mateřství. To znamená stát se matkou a mít co nejvyšší počet dětí.

Tuto představu o ideálním rodičovství naplňují například nedávno svatořečení manželé

Martinovi, rodiče sv. Terezie z Lisieux. Martinovi měli devět dětí, ačkoli původně plánovali žít v manželství jako bratr a sestra.

Rodina Martinových odpovídá běžné představě o správné katolické rodině hojným počtem dětí. V ostatních ohledech se jeví jako spíš netypická. Byla to zřejmě maminka sv. Terezie, kdo obstarával a spravoval rodinný příjem, dokud žila. Dokonce prý byla v mnoha směrech silnější a vedoucí polovinou manželství. Otec vzhledem k hmotné zajištěnosti rodiny mohl rozvíjet své dary, které by tradiční stereotypy zřejmě neoznačily za typicky mužské. K nim patřila i hluboká citová zbožnost. Pro své děti byl po smrti své ženy velkým příkladem zbožného života (zemřel ve vysokém věku).

O skutečnosti, že také ženy mají povolání (které můžou, nebo dokonce mají spolu s rodinným životem rozvíjet) se v české církvi skoro nemluví. V pozadí tohoto mlčení je představa, že profesní život žen je nutnost vynucená nepříznivými okolnostmi (rozuměj společností). Jako by univerzálním ideálem pro všechny ženy bez rozdílu bylo věnovat se výhradně péči o rodinu (což „přirozeně“ zahrnuje také domácnost). Profesní život žen se tak snadno jeví jako nutné zlo.

Běžný kostelní kazatel připouští, že když si ženy svoji roli (či poslání) matky splní, můžou z praktických (obvykle finančních) důvodů dělat i něco jiného. U mužů je přitom souběžnost obou rolí běžná.

Tento vzorec má pro realitu žen zásadní důsledky. Silně například ovlivňuje otázku, jak propojit mateřství a další rozměry života. Věřícím ženám se tak vlastně jako nejlepší cesta nabízí rezignace na profesní rozměr a maximální převzetí péče o rodinné zázemí.

Potíž této představy je v tom, že snadno vede k přetřžení mateřského obrazu i reality. Zároveň je zřejmé, že čím víc dětí v rodině je,

tím větší je tlak na výši rodinného rozpočtu. Jako praktické východisko se jeví, když žena zůstane doma s dětmi (česká mateřská a rodičovská je poměrně dlouhá) a muž převezme celou odpovědnost za rodinný příjem. To však znamená, že matka je s dětmi po většinu času, zatímco otec má tuto možnost výrazně limitovanou. Zvláště v době, kdy jsou děti malé, dochází k rozdělení na soukromou mateřskou a veřejnou otcovskou sféru velmi výrazně. Logicky pak dochází k oslabení otcovské role co do otcovské přítomnosti a péče a přetřžení role mateřské. Matka zajišťuje každodenní rodinný provoz, protože to je její hlavní (a nejlépe jediný) životní úkol a naplnění. Rodinu živí otec, což je zase jeho role. Důsledkem tohoto nastavení je „externí“ otcovství i v případech, kdy by si všichni zúčastnění přáli, aby se mohli na rodinném životě podílet vyváženěji.

Právě proto, že je ideál velké rodiny výrazně dominantní (někdy se zdá, že je jediný žádoucí), sklouzává dobře míněná snaha o svatost v rodinném životě k rozdělení na dobré a lepší (rozuměj větší) rodiny. Čím uzavřenější konkrétní společenství je, tím v něm bývá tento rys viditelnější.

Provokativní úsloví „dlouhá sukně, bledá líčka, tak se pozná katolička“ naráží nejen na častou podobu tiché ušlápnuté dívky, ale i na obraz matky pečující do sebezničení. Pro ženy, které investují celou svou energii do rodinného života a stávají se trvale nebo na dobu více let matkami na plný úvazek, může být obtížnější vytvořit v rodině prostor i pro otce. Také tady leží jeden z důvodů často výrazné nevyváženosti otcovsko-mateřských rolí.

Většinou ale nejde o záměrné jednání. Předat na chvíli péči o děti bývá pro řadu matek velmi úlevné. Obtížnější domluva může nastat v situacích, kdy má otec přebrat zásadnější část péče o rodinné zázemí. Zde se snadno

střetávají představy o tom, co je, může a má být správné. Nárokování a vyjednávání týkající se každodenního rodinného provozu a představ o tom, jak má a může vypadat, přitom není výhradně soukromá záležitost daného páru. Tlak a normy společenství zde hrají důležitou roli.

Po době rodičovské se ženy většinou rozhodují (mužů na rodičovské je ve věřících i nevěřících rodinách málo), jak s ohledem na rodinu vyřešit pracovní rozměr života. Ne všechny rodiny si můžou dovolit, aby žena trvale zůstala v domácnosti. Přesto se ve věřícím prostředí tato možnost mnohdy považuje za lepší, protože žena tak může lépe uspokojovat potřeby rodiny.

S vlastním profesním nasazením jsou možnosti opečování rodiny omezenější. Ani s koncem rodičovské „dovolené“ se ale tlak nezmenšuje. Vzniká dilema, jestli upřednostnit „dobro dětí“ nebo hledat odpovídající zaměstnání. Odpovědnost za péči o děti během nemoci, učení s dětmi, servis při zajišťování kroužků zajišťují opět obvykle (neboť „přirozeně“) matky. Ani představa manželky pečující k tomu všemu o blaho manžela není nijak neobvyklá (reciproční obrazy manželů pečujících o své ženy jinak, než přísunem financí však viditelné nejsou).

Z tohoto nastavení se v průběhu času navíc snadno klube mamahotel pro odrůstající a dospělé potomky. Dalším důsledkem je velká nevyváženost v podílu obou manželů na provozu domácnosti.

Tato situace má důležitý hmotný rozměr, který se projevuje jak při komunikaci v rodině (otec je hlava rodiny, protože celý ten cirkus platí), tak zejména v situaci, kdy se rodina rozpadne, což se děje kupodivu i u katolíků.

- pokračování -

Petra Švecová

psáno pro christnet.eu, redakčně upraveno